

QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

**S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF ROBERT G. MANGION
ONOR. IMĦALLEF GRAZIO MERECIECA**

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 5 ta' Marzu 2024

Numru 1

Rikors numru 869/2013/1 JZM

**Dr Suzanne Wolfe Martin bħala mandatrici tas-soċjetà
Urtica Limited reġistrata fil-Gzejjer Cayman**

v.

**Claire Valletta Giordano f'isimha proprju u bħala segretarja
ta` Bonatrans Group Holdings Limited (C-49189) u
b`digriet tat-23 ta` Jannar 2014 Dr Suzanne Wolfe
Martin ġiet awtorizzata tintervjeni fil-kawża *in statu et
terminis* bħala mandatarja speċjali tal-assenti
Frantisek Komarek u tal-assenti Karel Komarek Sen**

Il-Qorti:

1. Dawn huma diversi appelli; tnejn miftuħin mill-konvenuta minn sentenzi mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fit-28 ta' Frar 2017 (minn issa 'l quddiem imsejħha l-Ewwel Sentenza) u fit-13 ta' Lulju 2017 (minn issa 'l

quddiem imsejha t-Tieni Sentenza); u appell inċidentali tal-attriċi appellata mill-Ewwel Sentenza.

2. Urtica Limited (“Urtica”) u Malverine Limited kienu l-aħħar żewġ azzjonisti ta’ Bonatrans Group Holdings Limited (“BGH”). Il-konvenuta nĥatret segretarja tagħha. BGH ġiet stralċjata fl-4 t’Ottubru 2011. Wara x-xoljiment, Urtica talbet informazzjoni mingħand il-konvenuta bħala segretarja ta’ GBH, li weġbitha li ma setgħetx tipprovdiha l-informazzjoni mitluba billi l-funzjoni tagħha ntemmet mal-likwidazzjoni tal-kumpanija. Għalhekk Urtica fetħet din il-kawża li permezz tagħha talbet lill-Qorti:

- (i) Tiddikjara li għad għandha d-dritt t’aċċess għall-informazzjoni u dokumenti li kellha bħala soċju.
- (ii) Tiddikjara li r-rifjut tal-konvenuta li tagħtiha l-informazzjoni u dokumenti jiksru l-obbligi tagħha ta’ segretarja.
- (iii) Tikkundannaha tagħtiha dan l-aċċess.
- (iv) Tiddikjara li r-rifjut tal-likwidatur (sic) ta’ Bonatrans ikkawżalha d-danni.¹
- (v) Tikkundanna lill-konvenuta tħallas dawn id-danni.

Ir-raba’ u l-ħames talbiet ġew ċeduti.

3. Permezz tal-Ewwel Sentenza, għar-raġunijiet hemm imfissra, dik il-Qorti laqgħet l-ewwel, it-tieni u t-tielet talbiet attriċi safejn it-tagħrif (inkluż dokumenti) huwa relatat biss mat-**twaqqif** tal-kumpanija Bonatrans Group Holdings Limited (C49189) iżda ċaħdithom safejn jirrigwardaw tagħrif (inkluż dokumenti) li huwa relatat mal-**operat** tagħha.

---

¹ Biex jiġi evitat kull malintiz, din il-Qorti tirrimarka li l-likwidatur mhix parti f’din il-kawża.

4. Dwar id-dritt għal tagħrif waqt l-**operat** ta' kumpannija, l-Ewwel Qorti kkunsidrat li dan id-dritt huwa limitat ħafna u li t-talba tal-attriċi ma taqax *entro* dawn il-parametri.

5. Imbagħad dwar l-istess dritt dwar it-**twaqqif** tal-istess kumpanija, il-Qorti rraġunat hekk:

“Segretarju ta` kumpannija jispicca minn kull irwol u funzjoni stabbilita mill-ligi hekk kif jinhatar l-istralcjarju.

Dan premess, għandu jinghad illi fil-kaz tal-lum jirrizulta mill-atti tal-mandat ta` deskrizzjoni ezebit a fol 195 et seq tal-process illi l- konvenuta kellha fil-pussess tagħha diversi dokumenti relatati mal- kumpannija li kienu elenkati minnha.

Il-Qorti qeghda tesprimi ruhha fis-sens illi għad illi z-zmien tal-konvenuta bhala company secretary kien għadda, ladarba kien għad kellha għandha dokumenti tal-kumpannija, hija kienet għadha fl-obbligu li tagħti access għall-informazzjoni dwar it-twaqqif tal- kumpannija.”

6. Wara l-Ewwel Sentenza, l-kawża tħalliet għad-deċiżjoni dwar ir-raba' u l-ħames talbiet iżda, kif diġà ngħad, dawn ġew ċeduti.

7. Permezz tat-Tieni Sentenza, l-Ewwel Qorti ddeċidiet il-kap tal-ispejjeż billi ordnat:

(i) lill-attriċi tħallas l-ispejjeż tagħha u tal-konvenuta relatati mal-provvediment tal-12.05.2016.

(ii) l-intervenuta fil-kawża biex tħallas l-ispejjeż tagħha tal-istess provvediment.

(iii) l-attriċi, il-konvenuta u l-intervenuta fil-kawża jħallsu l-ispejjeż rispettivi tagħhom dwar l-ewwel tliet talbiet.

(iv) L-attriċi tħallas l-ispejjeż tagħha u tal-konvenuta dwar ir-raba' u l-ħames talbiet.

(v) L-intervenuta tħallas l-ispejjeż tagħha stess dwar ir-raba' u l-ħames talbiet.

8. Is-sentenzi ma ssodisfaw lill-ebda parti. Il-konvenuta qiegħda titlob fl-ewwel lok ir-riforma tal-Ewwel Sentenza billi titħassar il-parti tagħha fejn din laqgħet it-talba għal tagħrif dwar **it-twaqqif** tagħha; l-attriċi qiegħda topponi għal dan u bl-appell inċidentali titlob li apparti tagħrif dwar it-twaqqif, **tingħata wkoll tagħrif dwar l-operat**. Iż-żewġ partijiet jitolbu riforma fit-Tieni Sentenza konsegwenzjali għar-riforma fl-Ewwel Sentenza.

9. Fis-sustanza, d-doljaża tal-konvenuta appellanti hi li:

(i) It-talba tal-attriċi fir-rikors ġuramentat tagħha hi limitata għall-pretenzjoni tagħha, bħala azzjonista, għall-informazzjoni dwar **l-operat** ta' BGH. Dan jirriżulta b'mod inekwivoku meta l-attriċi fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha speċifikat x'kienet din l-informazzjoni.

(ii) L-appellanti kellha diversi rwoli fil-kumpanija iżda kollha kienu wara u mhux qabel jew waqt il-formazzjoni tagħha.

(iii) L-Ewwel Qorti għamlet riferenza għas-sentenza tal-Prim'Awla fl-ismijiet **Wolfe Martin bħala mandatarja speċjali ta' Frantisek Komarek, Karel Komarek u Urtica Limited v. Ganado & Associates Advocates u Ganado Services Limited** mogħtija fit-30 ta' Ġunju 2015 li anke fiha l-attriċi f'din il-kawża kienet waħda mill-atturi u kienet tinvolvi lill-istess BGH,

in sostenn tad-deċiżjoni tagħha li tordna li tingħata informazzjoni dwar it-**twaqqif** ta' BGH. L-Ewwel Qorti naqset li tapprezza li dik il-kawża kienet kontra d-ditta t'avukati li kienu nkarigati jieħdu ħsieb it-twaqqif ta' BGH, filwaqt li fil-każ preżenti, il-konvenuta, issa appellanti, ma kellha ebda rwol fih u lanqas għandha f'idejha l-informazzjoni dwarha.

(iv) It-Tieni Sentenza għandha wkoll tiġi riformata biex tirrifletti r-riforma li qiegħda tintalab fl-Ewwel Sentenza.

10. L-attriċi appellata wieġbet fir-Risposta tal-Appell tagħha li mhux veru li l-appellanti ma kinitx involuta waqt il-formazzjoni ta' BGH u dan kif ikkonfermat hija stess waqt ix-xhieda tagħha.

11. Qabel xejn, din il-Qorti tinnota li l-konvenuta ġiet imħarrka kemm f'isimha proprju kif ukoll bħala segretarja ta' BGH. B'danakollu, la mill-premessi u lanqas mit-talbiet ma jirriżulta li l-attriċi kienet qiegħda tippretendi nformazzjoni jew dokumenti mill-konvenuta personalment.

12. L-ewwel talba hi għal aċċess għall-informazzjoni u dokumenti dwar BGH "in vista tal-pożizzjoni li hija" (l-attriċi) "kienet tokkupa fil-kumpanija Bonatrans Group Holdings Limited, qabel din ġiet xolta". L-attriċi kienet *shareholder* u għalhekk l-informazzjoni li qiegħda titlob hu biss f'din il-*veste* tagħha.

13. It-tieni talba hi għal dikjarazzjoni li r-rifjut tal-konvenuta li tforni l-informazzjoni u d-dokumenti **“mitluba mis-soċjetà attriċi jikser l-obbligazzjonijiet assunti meta ġiet aċċettata l-ħatra tas-segretarja, u dana bi ksur ta’ *inter alia* l-artikoli li jirregolaw lis-segretarja fil-kapitolu 386 tal-liġijiet ta’ Malta”**. It-tielet talba hija konsegwenzjali għat-tieni talba billi hija għall-kundanna tal-konvenuta li tforni l-informazzjoni msemmija fit-tieni talba. It-tieni talba hija limitata għar-rwol tal-konvenuta bħala segretarja tal-kumpannija. Rwol li nħoloq mar-reġistrazzjoni tal-kumpannija, u mhux qabel. Kariga li nħolqot biss fil-mument tat-twelid, u mhux qabel, biex ngħidu hekk fil-mument tal-konċepiment jew waqt it-tqala, ċjoe fil-proċess tal-formazzjoni tal-kumpannija.

14. Kemm il-premessi kif ukoll it-talbiet fir-Rikors Ġuramentat jagħmluha ċara li dak li qiegħed jintalab huwa ċirkoskritt għar-rwol tal-konvenuta bħala Segretarja. Kif inhu sewwa magħruf, il-parametri tal-azzjoni jirriżultaw mir-Rikors Ġuramentat u mhux ukoll mill-atti proċesswali sussegwenti, u l-ebda interpretazzjoni wiesgħa jew imġebbda m’għandha tingħata lill-att promotur tal-kawża fid-dawl ta’ dawn l-atti sussegwenti speċjalment meta, bħal fil-każ quddiem din il-Qorti, jkun redatt b’mod ċar u inekwivoku. Il-kjarezza tat-talba hija meħtieġa biex il-konvenut ikun jaf dwar xiex għandu jiddefendi ruħu. B’danakollu, fil-każ preżenti, jekk qatt kellu jingħad li kien hemm xi ekwivoku, żgur li ġie mneħħi billi, kif sewwa

tirrileva l-konvenuta appellanti fir-Rikors tal-Appell tagħha, l-attiċi, fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha quddiem l-Ewwel Qorti,² tagħmel elenku tad-dokumenti li tippretendi li għandha dritt għalihom. Dawn huma kollha relatati għall-operat tal-kumpanija, u mhux għat-twaqqif tagħha.

15. Kif huwa sewwa magħruf, il-Qorti hija strettament marbuta mal-parametri imposti fir-rikors promotur. Li jfisser li l-pronunzjament tal-Ewwel Qorti dwar informazzjoni relatata mal-formazzjoni tal-kumpanija kien *extra petita*.

16. Għalhekk l-aggravju tal-konvenuta huwa wieħed validu. In vista ta' dan, m'hemmx għalfejn jiġu kkunsidrati l-aggravji l-oħrajn dwar l-Ewwel Sentenza.

17. L-aggravju dwar it-Tieni Sentenza, sejjer jiġi ttrattat in vista tad-deċiżjoni li sejra tiegħu din il-Qorti dwar l-Ewwel Sentenza.

Ikkunsidrat:

18. **L-appell incidentali** tal-attriċi appellata huwa dwar:

(i) l-ċ-ċaħda dwar l-informazzjoni u dokumenti tal-perjodu ta' wara l-inkorporazzjoni ta' BGH.

---

² Ara Fol. 486 et seq.

(ii) Il-mod kif inqasmu l-ispejjeż.

L-aggravji tal-istess appell inċidentali huma li:

(i) L-Ewwel Qorti enfasizzat li d-dritt għall-informazzjoni li għandu azzjonist huwa limitat. L-appellata għamlet elenku tad-dokumenti mitluba minnha u r-raġunijiet l-għala kienet qiegħda titlobhom. Spjegat kif skontha dawn jaqgħu fil-parametri tal-limiti stabbiliti mill-Ewwel Qorti.

(ii) Ġaladarba BGH ġiet xolta l-velu li kien jeżisti bejn l-azzjonisti u BGH tneħħa. L-assi, inkluża l-informazzjoni, għandhom imorru għand l-azzjonisti. Ir-relazzjoni tal-konvenuta issa saret waħda diretta mal-attriċi.

(iii) L-Ewwel Qorti kienet żbaljata meta qalet li Urtica Ltd irrinunzjat għall-añħar talbiet tagħha “bla motivazzjoni”. Għamlet hekk għaliex ġaladarba Geraldine Schembri irrifjutat, anke wara li ntabbet b’ittra, li tagħti d-dokumenti u informazzjoni, ma setax jiġi kkonfermat x’kienu d-danni li ġarrbet Urtica Limited.

(iv) L-Ewwel Qorti qassmet hażin l-ispejjeż tal-kawża.

19. Il-konvenuta wieġbet għall-appell inċidentali li:

(i) Mhuwiex ċar jekk l-appell huwiex mill-Ewwel jew mit-Tieni Sentenza.

(ii) Azzjonista m'għandux id-dritt għall-informazzjoni li qiegħda titlob l-attriċi dwar l-operat tal-kumpanija; wisq inqas għandhom dan id-dritt l-intervenuti fil-kawża bħala l-*ultimate beneficial owners*. Informazzjoni li ġiet miċhuda fis-sentenza tas-27 t'Ottubru 2014 fl-ismijiet **Dr Suzanne Wolfe Martin noe vs Ganado & Associates** minn liema hemm appell pendent³.

(iii) BGH ġiet xolta bl-adeżjoni tal-attriċi li approvat il-*liquidation accounts* u l-*scheme of distribution*. Urtica ma tistax tivvanta pretenzjonijiet kontra kumpanija li ma teżistix. Jekk xejn messha rrikorriet għar-rimedji kkontemplati fl-Art. 300A jew 300B tal-Kap 386. Wara l-istralċ, azzjonista jkollu dritt jirċievi sehm mill-assi; il-kotba jibqgħu għand l-istralċjarju għal għaxar snin imma mhux għaliex l-azzjonisti jista' jkollhom bżonn access għalihom.

Ikkunsidrat:

20. Fil-fehma ta' din il-Qorti, iwieġeb sewwa għad-doljanza tal-attriċi dwar id-dritt t'aċċess għall-informazzjoni **fl-appell inċidentali** tagħha l-pronunzjament tagħha, diversament komposta, fis-sentenza tal-appell mogħtija fis-27 ta' Jannar 2021 mis-sentenza numru 1078/13/1 AE fuq imsemmija li fiha l-konvenuti kienu differenti mill-konvenuta f'din il-kawża

---

³ Sussegwentement din is-sentenza ġiet ikkonfermata mill-Qorti tal-Appell – ara iktar 'l isfel f'din is-sentenza.

iżda l-attriċi f'din il-kawża kienet waħda mill-atturi, u l-kumpanija li dwarha kienet qiegħda tintalab informazzjoni kienet ukoll BGH:

“25. Illi l-Qorti tagħraf li l-qagħda li tirrigwarda ċ-ċirkostanzi partikolari ta' dan il-każ ma ssibx twegiba għaliha f'xi dispożizzjoni partikolari tal-liġi, għaliex hija tista' tgħid sajma għal kollox f'dan ir-rigward⁴. Huwa stabbilit ukoll li, mat-tfassir ta' isem ta' kumpanija mir-Registru, il-personalità legali tagħha tintemm għal kollox⁵. Għall-kuntrarju ta' dak li jseħħ fil-każ tal-mewt ta' persuna fiżika, il-“mewt” legali ta' kumpanija ma tħallix 'werrieta', u għalhekk kollox imut magħha. Wieħed jistenna li l-pretensjonijiet u l-jeddijiet ta' kull min ikun dwar tali kumpanija jitressqu u jintalbu sakemm ikun għadu miexi l-proċess ta' likwidazzjoni u stralċ. F'bosta sistemi ta' dritt oħrajn, kull “għid” jew assi ta' kumpanija li isimha jitħassar minn fuq ir-registri u li ma jkunx għie assenjat, tħallas jew tqassam matul il-proċess ta' stralċ isir “*bona vacantia*”. Il-Qorti tqis li din għandha tkun il-qagħda fil-każ ta' kumpanija Maltija li isimha jitħassar mir-Registru, u sakemm jibqa' hekk imħassar.”

Fil-fehma ta' din il-Qorti, kull dritt għal informazzjoni nkluż dokumenti li l-attriċi seta' kellha waqt il-ħajja tal-kumpanija, spicċa mal-likwidazzjoni tagħha. Għalhekk l-aggravju li d-dokumenti li tippretendi aċċess għalihom l-attriċi appellata jaqgħu fil-parametri tal-każijiet eċċezzjonali li fihom hemm dan id-dritt, jisfa' wieħed merament akkademiku.

21. Għalhekk l-ewwel żewġ aggravji tal-appell inċidentali sejrin jiġu miċħuda.

22. It-tielet aggravju tal-appell inċidentali huwa bla siwi għaliex l-Ewwel Sentenza kienet għadha m'għaddietx in ġudikat.

⁴ Ara l-artt. 244 u 264(1) tal-Kap 386.

⁵ Art. 4(4) tal-Kap 386.

23. Ir-raba' aggravju tal-appell inċidentali huwa, anke *in vista* tal-premess, mingħajr siwi u sejjer jiġi miċċud.

Decide

24. Għal dawn il-motivi, l-Qorti qiegħda tilqa' l-appell tal-konvenuta, tiċċhad l-appell inċidentali tal-attriċi u b'hekk tiċċhad l-ewwel tliet talbiet tal-attriċi u tħassar l-Ewwel Sentenza. Tbidel it-Tieni Sentenza billi tordna li l-ispejjeż ta' quddiem l-Ewwel Qorti għandhom jitbataw kollha kemm huma mill-attriċi. Spejjeż tat-tieni istanza wkoll a karigu tal-attriċi. B'dan illi l-ispejjeż tal-intervenuti *in statu et terminis* taż-żewġt istanzi jkunu a karigu tagħhom stess.

Mark Chetcuti
Prim Imħallef

Robert G. Mangion
Imħallef

Grazio Mercieca
Imħallef

Deputat Reġistratur
SS